

V Bruselu dne 1.7.2024
COM(2024) 254 final

**ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

**Následné hodnocení programu Evropské unie pro zaměstnanost a sociální inovace
(EaSI), včetně závěrečného hodnocení evropského nástroje mikrofinancování Progress**

{SEC(2024) 184 final} - {SWD(2024) 146 final}

Obsah

1.	Úvod	2
2.	Hlavní závěry hodnocení	3
2.1	Účinnost.....	3
2.2	Efektivnost.....	5
2.3	Přidaná hodnota EU.....	5
2.4	Soudržnost a doplňkovost	6
2.5	Relevantnost.....	7
3.	Závěry	7
3.1	Již zohledněné poznatky.....	7
3.2	Poučení pro budoucí politiku	9

1. Úvod

Tato zpráva shrnuje hlavní zjištění a poznatky z pracovního dokumentu útvarů Komise (SWD), který představuje výsledky následného hodnocení programu pro zaměstnanost a sociální inovace na období 2014–2020 (EaSI) provedeného Komisí, včetně závěrečného hodnocení evropského nástroje mikrofinancování Progress na období 2010–2016. Komise zahájila hodnocení obou programů¹ v roce 2021. V souladu s pokyny pro zlepšování právní úpravy se hodnocení zaměřilo na jejich účinnost, efektivnost, relevantnost, soudržnost/doplňkovost a přidanou hodnotu EU.

*Program pro zaměstnanost a sociální inovace na období 2014–2020 (EaSI)*² byl navržen tak, aby přispěl k modernizaci politik zaměstnanosti a sociálních politik (osa PROGRESS), aby usnadnil přístup na trh práce a pracovní mobilitu (osa EURES) a zlepšil přístup k mikrofinancování a sociálnímu podnikání (osa mikrofinancování a sociálního podnikání). Program EaSI prováděla Komise v členských státech a dalších zúčastněných zemích (ESVO/EHP, kandidátských zemích EU a potenciálních kandidátských zemích).

*Evropský nástroj mikrofinancování Progress na období 2010–2016*³ byl zahájen Komisí s cílem rozšířit dosah mikrofinancování na konkrétní ohrožené skupiny a mikropodniky. Na evropský nástroj mikrofinancování Progress, který v členských státech EU realizoval Evropský investiční fond (EIF), navázala nová generace finančních nástrojů v rámci osy mikrofinancování a sociálního podnikání programu EaSI.

Pracovní dokument útvarů Komise (SWD) vychází z údajů shromážděných na základě externí podpůrné studie a hodnocení provedeného Evropským hospodářským a sociálním výborem (EHSV). Do hodnocení se aktivně zapojili zástupci Evropského investičního fondu (EIF), kteří poskytli údaje, informace a odborné znalosti⁴. V hodnocení je rovněž shrnuto předchozí hodnocení EaSI, a to předběžné i následné, a zohledněno je příslušné hodnocení EaSI v polovině období (2017) / průběžné hodnocení evropského nástroje mikrofinancování Progress (2014). Náležitě jsou zohledněny také výsledky [následného hodnocení nařízení o síti EURES](#) (2021)⁵ s cílem zlepšit zjištění osy EURES, jakož i [studie INOVA+](#) (2022)⁶ o projektech sociálního experimentování s cílem podpořit zjištění osy PROGRESS.

Proběhly konzultace se širokou škálou zúčastněných stran, včetně vnitrostátních orgánů, příjemců programů, soukromých organizací, sociálních podniků, finančních

¹Požadavky na hodnocení jsou stanoveny v příslušných právních základech a oblastí působnosti programů EaSI a evropského nástroje mikrofinancování Progress. Čl. 38 odst. 1 nařízení o programu EaSI stanoví: „Konečné hodnocení podle čl. 13 odst. 4 tohoto nařízení musí obsahovat závěrečné hodnocení stanovené v článku 9 rozhodnutí č. 283/2010/EU“.

²Nařízení (EU) č. 1296/2013 o programu EaSI (<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:347:0238:0252:CS:PDF>), ve znění nařízení (EU, Euratom) 2018/1046 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1046>).

³Rozhodnutí č. 283/2010/EU o evropském nástroji mikrofinancování Progress (<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:087:0001:0005:CS:PDF>).

⁴Rozpočet EaSI spravovalo většinou přímo GR EMPL na základě výzev k předkládání návrhů a nabídkových řízení. V rámci tří nástrojů sdružených pod třetí osobou EaSI (osa Mikrofinancování a sociální podnikání) byly *záruční nástroj* a *investiční okno pro budování kapacit* prováděny nepřímo (Komise svěřila jejich řízení EIF), zatímco *financovaný nástroj* byl prováděn přímo Komisí. Oba finanční nástroje zřízené v rámci evropského nástroje mikrofinancování Progress (*záruční nástroj* a *financovaný nástroj*) realizoval EIF rovněž prostřednictvím nepřímého řízení.

⁵Následné hodnocení podle nařízení EURES bylo provedeno v souladu s [nařízením o síti EURES \(2016/589\)](#). Zahrnovalo čtyři skupiny prováděných činností: služby pro uchazeče o zaměstnání a zaměstnavatele, portál EURES, cílené programy mobility a přeshraniční partnerství. Odkaz na SWD(2021) 217 final: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021SC0217&rid=6>. Odkaz na nařízení (EU) 2016/589: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32016R0589>

⁶Odkaz na studii INOVA+: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/6a3aa5b7-0254-11ed-acce-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-search>.

zprostředkovatelů, organizací občanské společnosti a občanů. Celkově se během celého konzultačního procesu vyjádřilo více než 400 zúčastněných stran⁷.

Tato zpráva shrnuje hlavní zjištění hodnocení a uvádí nedostatky / oblasti, v nichž je třeba dosáhnout zlepšení a kterým by Komise mohla v současném programovém období věnovat zvláštní pozornost. Obsahuje také přehled zlepšení, která již byla provedena v rámci složky EaSI Evropského sociálního fondu plus (ESF+)⁸.

2. Hlavní závěry hodnocení

Evropský nástroj mikrofinancování Progress a program EaSI podnítily multiplikační efekt financováním řady doplňkových činností (studie, sociální experimenty, budování kapacit a platformy vzájemného učení) a pilotními iniciativami na podporu zaměstnanosti, mobility pracovních sil a přístupu k financování pro zranitelné skupiny a sociální podniky. Níže uvedená hlavní zjištění jsou strukturována podle pěti hodnotících kritérií.

2.1 Účinnost

Tvorba politiky založená na důkazech a viditelnost sociálních inovací. Program EaSI se osvědčil při podpoře tvorby politiky založené na důkazech. Poskytl srovnávací analytické poznatky a možnosti vzájemného učení na základě širokého tematického přístupu a zeměpisného pokrytí. Jednou z nejviditelnějších a nejúspěšnějších aktivit se stalo sociální experimentování, které zahrnovalo široké spektrum sociálních intervencí zaměřených na ty nejpotřebnější. Začleňování výsledků sociálního experimentování do tvorby politik bylo nicméně omezeno nedostatkem vhodných kanálů šíření informací a pobídkových mechanismů, které by propojovaly EaSI a ESF s vnitrostátními zúčastněnými stranami a tvůrci politik. Celkově hodnocení odhalilo nedostatečné šíření informací o možnostech financování EaSI, výsledcích a osvědčených postupech.

Větší zainteresovanost zúčastněných stran a jejich schopnost ovlivňovat tvorbu politik. Program EaSI účinně posílil kapacitu zúčastněných stran⁹ podílet se na tvorbě politiky a ovlivňovat ji. Díky vytvořeným a vyměněným poznatkům jsou tvůrci politik v zúčastněných zemích a na unijní úrovni schopni zakládat politická rozhodnutí na spolehlivých důkazech. Zvýšilo se také veřejné povědomí a vlastní odpovědnost veřejnosti ve vztahu k unijní politice v sociální oblasti. Díky podpoře nevládních organizací na unijní úrovni jsou tyto organizace schopny zajistit si dlouhodobou udržitelnost a stát se důležitým zdrojem odborných znalostí jak pro vnitrostátní tvůrce politik, tak pro orgány EU. Nicméně nutnost, aby síť nevládních organizací na unijní úrovni v rámci opakujících se výzev k předkládání návrhů každoročně znovu podávaly žádosti, vedla k nejistotě těchto sítí a k administrativní zátěži (jak na straně žadatelů, tak na straně útvarů Komise).

Vytvoření stabilního komunikačního spojení mezi EU a organizacemi na místní úrovni. Provozní granty udělené sítím nevládních organizací na úrovni EU zajistily jejich

⁷V závislosti na identifikované skupině zúčastněných stran byly k provedení konzultací použity specializované metody a nástroje: internetová veřejná konzultace založená na dotazníku, částečně strukturované rozhovory, pracovní skupiny a cílené průzkumy s hlavními zúčastněnými stranami. Tyto konzultace sloužily jako doplněk údajů a informací získaných jinými způsoby, jako je sekundární výzkum a případové studie.

⁸Odkaz na nařízení o ESF+ (2021/1057): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1057>.

⁹Síť nevládních organizací na unijní úrovni, zástupci státní správy, meziodvětvoví sociální experimentátoři, poskytovatelé mikroúvěrů a sociální podnikatelé využili podpory programu formou přímých provozních grantů a grantů na akce, jakož i vzdělávacích aktivit a materiálů pro šíření informací.

dlouhodobou udržitelnost a umožnily jim zvýšit profesionalitu zaměstnáváním stálých pracovníků. Umožnily také zvýšit počet členů na vnitrostátní úrovni a sblížit členské organizace tím, že se vytvořil pocit společenství, a to podporou budování kapacit a sdílení zkušeností. Politika EU se tak pro tyto organizace stala viditelnější a relevantnější.

Vyšší mobilita pracovní síly, která usnadňuje doplňování chybějící pracovní síly. Program EaSI účinně přispíval k propojování volných pracovních míst s potřebami uchazečů o zaměstnání, jakož i k transparentnosti trhu práce a poskytoval relevantní informace o pracovních a životních podmínkách v EU. Hodnocení potvrdilo stále větší užitečnost portálu pracovní mobility EURES i přeshraničních partnerství a cílených programů mobility, které společně vedly ke zvýšení počtu pracovních míst na úrovni EU. Tyto služby také zlepšily vnímání přeshraniční zaměstnanosti a usnadnily územní/profesní mobilitu pracovníků. Z hodnocení však vyplývá, že tyto pozitivní výsledky byly oslabeny neúplným zveřejňováním volných pracovních míst na vnitrostátní úrovni do konce roku 2020 a nedostatečnou viditelností služeb zprostředkování zaměstnání EURES pro zaměstnavatele.

Zpřístupnění financování zranitelným skupinám, mikropodnikům a sociálním podnikům. Program EaSI i evropský nástroj mikrofinancování Progress byly velmi účinné při podpoře finančních zprostředkovatelů, aby se dostali k osobám, které mají obtížný přístup k financím na založení nebo rozvoj podniku, a aby mohly být finance poskytnuty sociálním podnikům. Díky dohodám s finančními zprostředkovateli bylo možné poskytnout větší počet půjček konečným cílovým skupinám a získat více likvidity, než se očekávalo, a to jak v rámci evropského nástroje mikrofinancování Progress, tak v rámci programu EaSI¹⁰. Dalším efektem byl neustálý nárůst zeměpisného pokrytí i pokrytí cílových skupin¹¹. Z hodnocení vyplývá, že podpora některým kategoriím (zejména ženám a nezaměstnaným) se v průběhu času snížila, zatímco podpora seniorům a osobám pocházejícím ze třetích zemí se výrazně zvýšila.

Posílené ekosystémy mikrofinancování a sociálního podnikání. S cílem posílit kapacitu finančních zprostředkovatelů při zavádění finančních produktů poskytovaných v rámci osy mikrofinancování a sociálního podnikání nabízel program EaSI poskytovatelům mikroúvěrů školení a poradenské služby. Z kvantitativního hlediska poskytnutá podpora překročila svůj původní cíl, zatímco z kvalitativního hlediska spočíval hlavní úspěch EaSI ve zvýšení kapacity poskytovatelů mikroúvěrů, které vedlo k posílení ekosystémů mikrofinancování a sociálního podnikání v zúčastněných zemích.

Nerovnoměrná účast zemí v EaSI. Ačkoli výzvy k předkládání návrhů v rámci EaSI byly otevřené všem způsobilým zemím, žadatelé ze zemí, které mají více zkušeností či know-how ohledně podávání žádostí o financování EU (z důvodu blízkosti k orgánům EU a/nebo intenzivnějšího či aktivnějšího šíření informací o možnostech financování EU), předložili poměrně více kvalitních návrhů než ostatní země (zejména malé země, novější členské státy a kandidátské / potenciální kandidátské země). Měli proto větší šanci, že budou vybráni v režimu přímého řízení (na základě kritérií kvality výzev k předkládání návrhů).

¹⁰Počet poskytnutých mikroúvěrů vzrostl z „0“ (srovnávací bod před spuštěním evropského nástroje mikrofinancování Progress) na přibližně 32 000 v roce 2014 (hodnota prostřednictvím evropského nástroje mikrofinancování Progress) a na přibližně 97 000 v roce 2020 (prostřednictvím EaSI).

¹¹Díky navýšenému rozpočtu a rozšířené zeměpisné působnosti (včetně kandidátských zemí, potenciálních kandidátských zemí a zemí EHP/ESVO) mohl EIF v rámci EaSI zasáhnout mnohem více zemí. Podpora poskytovaná v rámci EaSI se týkala přibližně 30 zemí, zatímco podpora poskytovaná z evropského nástroje mikrofinancování Progress se týkala přibližně 20 zemí.

Integrace „horizontálních“ zásad v rámci obou programů. Hodnocení ukázalo, že pro zúčastněné strany – zejména sítě nevládních organizací na úrovni EU, ale také příjemce grantů EaSI a finanční zprostředkovatele programu EaSI / evropského nástroje mikrofinancování Progress – byly při provádění programů stěžejním principem horizontální zásady zakotvené v obou právních základech¹².

2.2 Efektivnost

Nákladově efektivní provádění činností. Z analýzy nákladové efektivnosti vyplývá, že mezi jednotlivé činnosti byly přiděleny dostatečné zdroje a že cílů bylo dosaženo účinně. Zúčastněné strany vnímaly¹³ úsilí spojené s prováděním činností jako přiměřené přínosům a přidělený rozpočet byl podle nich dostatečný k dosažení zamýšlených výsledků. Tuto efektivnost však zpomalovala administrativní zátěž ve fázích podávání žádostí, přidělování a provádění projektů, zejména v případě malých struktur a sítí nevládních organizací na úrovni EU, které disponují omezenými finančními a lidskými zdroji.

Správné přidělování zdrojů a celkově žádné plýtvání. Z analýzy ekonomické efektivnosti vyplývá, že přeměna vstupů na výsledky byla provedena co možná nejehospodárnějším způsobem. Poptávka po mikrofinancování / sociálním podnikání byla vyšší, než se očekávalo, tyto oblasti byly však úspěšně doplněny pomocí záruky Evropského fondu pro strategické investice (EFISI). Z hodnocení rovněž vyplývá, že správní náklady byly po celé období stále a dobře naplánované. Náklady spojené se správou a řízením byly podstatně nižší, než se očekávalo, což svědčí o vysoké úrovni efektivnosti¹⁴.

2.3 Přidaná hodnota EU

Dosažení dopadů a podpora spolupráce, ke které by jinak nedošlo. Z hodnocení vyplývá, že program EaSI nabídl zúčastněným zemím konkrétní platformu pro sdílení znalostí a vzájemné učení a upevnil sítě nevládních organizací na úrovni EU, které díky němu mohly znásobit počet členů v celé EU. Zlepšil také spolupráci v rámci systému EURES s cílem usnadnit mobilitu pracovních sil na úrovni EU. Program EaSI i evropský nástroj mikrofinancování Progress zvýšily podporu mikrofinancování a sociálního podnikání na úrovni EU prostřednictvím inovativní spolupráce s EIF. Podnítily také spolupráci a vzájemné učení mezi zúčastněnými stranami z veřejného a soukromého sektoru a občanské společnosti, které jinak nemají mnoho podnětů ke spolupráci, a rovněž lépe sladily potřeby cílových skupin.

Vytváření přidané hodnoty EU ve srovnání s vnitrostátní úrovní. Z hodnocení vyplývá, že EaSI je nejvhodnějším nástrojem pro celoevropské výstupy, jako jsou srovnávací databáze, studie a činnosti vzájemného učení, což jsou témata, která na jiných úrovních veřejné správy

¹²Hodnocení rovněž analyzovalo, jak program EaSI při plnění svých cílů začlenil horizontální zásady definované v článku 4 nařízení o EaSI, tj. nakolik věnoval pozornost zranitelným skupinám, zaručoval přiměřenou a důstojnou sociální ochranu a podporoval vysokou úroveň kvalitní a udržitelné zaměstnanosti. Podobné horizontální zásady byly začleněny do obecných cílů evropského nástroje mikrofinancování Progress (článek 2 rozhodnutí o evropském nástroji mikrofinancování Progress).

¹³Ačkoli v hodnocení chyběly kvantitativní důkazy o nákladech a přínosech některých výstupů (zejména získaných analytických poznatků, ale také výsledků činností v oblasti budování kapacit, vzájemného učení a sociálního experimentování), byla analýza doplněna o objasnění toho, jak činnosti naplňovaly potřeby cílových skupin.

¹⁴Všeobecné administrativní náklady zahrnují výdaje spojené s monitorováním, hodnocením, koordinačními schůzkami, rozvojem IT, auditem a komunikací. Náklady na správu zahrnují peněžní náklady (spojené s organizací zasedání výboru EaSI, náklady vzniklé v souvislosti s monitorováním a hodnocením programu) a nepeněžní náklady (celkový počet zaměstnanců na plný úvazek zapojených do koordinace programu). Spolehlivý závěr o nákladech na správu však nebylo možné učinit, vzhledem k nedostatečným informacím o metodickém přístupu *ex ante* použitým pro odhady.

nejsou vždy nejvyšší prioritou. Vnitrostátní programy by rovněž bez podpory EaSI nejspíše nebyly schopny podpořit sociální experimentování napříč zúčastněnými zeměmi a sítěmi nevládních organizací na úrovni EU. Kromě toho nebyly k dispozici žádné další zdroje EU, které by byly určeny speciálně pro přeshraniční partnerství, cílené programy mobility a portál volných pracovních míst na úrovni EU.

Zlepšení přístupu k financování mikropodniků a sociálních podniků na úrovni EU. Program EaSI poskytl podporu specifickým cílovým skupinám, což by jinak nebylo možné. Z hodnocení vyplývá, že na vnitrostátní úrovni program EaSI a evropský nástroj mikrofinancování Progress vyplnily viditelnou zjištěnou mezeru na příslušných trzích mikrofinancování a sociálního podnikání. Toho program dosáhl pomocí snížení rizik pro finanční zprostředkovatele, čímž se usnadnil přístup k financování a jeho dostupnost pro nezaměstnané, znevýhodněné osoby, mikropodniky a sociální podniky.

2.4 Soudržnost a doplňkovost

Zamezení zdvojování úsilí a zvyšování efektivity. EaSI zastřešil všechny roztržité, ale vzájemně se doplňující fondy, a zvýšil tak přidanou hodnotu EU a zároveň zabránil zdvojování úsilí. Racionalizace nástrojů, pravidel a postupů pod hlavičkou EaSI zkrátila čas potřebný na programování a provádění, jakož i investované peněžní/nepeněžní zdroje, čímž se zvýšila efektivity. Hodnocení potvrdilo, že podpora EaSI byla při uspokojování potřeb zúčastněných stran účinnější a efektivnější než roztržitá podpora poskytovaná samostatně v rámci předchozích programů¹⁵.

Komplementarita mezi EaSI a ESF. Oba programy měly podobné cíle, ale lišily se v přístupu k jejich dosažení, tj. v jednom případě se používal režim přímého/nepřímého řízení a v druhém případě režim sdíleného řízení. Hodnocení nicméně odhalilo nedostatek synergií mezi nimi, většinou v souvislosti s rozšiřováním sociálních inovací testovaných v rámci EaSI. Hodnocení poukazuje na nedostatečné šíření výsledků EaSI na vnitrostátní úrovni, zejména mezi řídicími orgány ESF, a na nedostatek pobídek/mechanismů, které by usnadnily přechod z režimu přímého řízení na režim sdíleného řízení. Rovněž se ukázalo, že existuje doplňkovost mezi třetí osobou EaSI a ESF – která se před zahájením EaSI vyskytovala jen vzácně¹⁶ – což představuje zlepšení ve srovnání s předchozími obdobími, kdy byla potenciální doplňkovost evropského nástroje mikrofinancování Progress a ESF nedostatečně využívána.

Doplňkovost mezi EaSI a dalšími programy Unie. Navzdory podobnostem, pokud jde o cíle a cílové skupiny, bylo zaměření EaSI dostatečně odlišné (pokud jde o cíle, činnosti, cílové skupiny, zeměpisnou působnost a politické priority) ve srovnání s ostatními fondy na úrovni EU (Erasmus+, Horizont 2020, EURAXESS, Interreg, COSME, InnovFin), a proto se zabránilo překrývání. Z hodnocení vyplynulo, že je důležité zachovat různé druhy podpory na úrovni EU a zároveň zajistit větší koordinaci mezi programy EU zaměřenými na stejné skupiny.

¹⁵EaSI byl založen na třech dříve existujících nástrojích a navázal na jejich činnosti: program pro zaměstnanost a sociální solidaritu ([PROGRESS](#)), síť evropských služeb zaměstnanosti ([EURES](#)) a evropský nástroj mikrofinancování Progress ([evropský nástroj mikrofinancování Progress](#)).

¹⁶Na základě [podpůrné studie k průběžnému hodnocení evropského nástroje mikrofinancování Progress](#) (2014) a [hloubkové analýzy Evropského parlamentu](#) týkající se závěrů hodnocení (str. 16), přičemž se odhaduje, že pouze 20 % finančních zprostředkovatelů evropského nástroje mikrofinancování Progress uvedlo spolupráci se subjekty podporovanými z ESF.

2.5 Relevantnost

Zřetelná a trvalá potřeba všech typů posuzovaných opatření. Z hodnocení vyplývá, že existuje zřetelná a trvalá potřeba analytických činností na podporu podkladů pro tvorbu politik, včetně sociálního experimentování, budování kapacit pro zvýšení účasti zúčastněných stran na politikách / jejich vlivu na tvorbu politik, nástrojů pro usnadnění územní a profesní mobility, jakož i pro zlepšení přístupu k financím, zejména pro zranitelné skupiny.

Úspěšné přizpůsobování novým prioritám a výzvám. Hodnocení ukázalo, že se program EaSI úspěšně přizpůbil novým výzvám a prioritám (uprchlická krize, brexit, pandemie COVID-19, souběžná ekologická a digitální transformace), a to díky rozmanitosti/doplňkovosti svých činností a také díky relativně jednoduchému programování/realizaci v režimu přímého/nepřímého řízení.

Příspěvek k blahobytu cílových skupin a zastřešujícím politickým cílům. Při hodnocení prokázaných ekonomických, sociálních a finančních přínosů pro cílové skupiny se dospělo k závěru, že evropský nástroj mikrofinancování Progress a program EaSI zlepšily životní prostředí a postavení lidí v souladu se strategií Evropa 2020, evropským pilířem sociálních práv a cíli udržitelného rozvoje OSN. Tyto přínosy budou pravděpodobně pokračovat i ve střednědobém a dlouhodobém horizontu, a to i s ohledem na trvalý význam a udržitelnost těchto činností.

Shoda na důležitosti zachování tohoto typu podpory na úrovni EU. Z hodnocení vyplynulo, že současná struktura ESF+ s kombinovaným systémem sdíleného, přímého a nepřímého řízení by mohla pozitivně přispět k účinkům a rozšíření činností EaSI a zároveň zajistit lepší koordinaci s programy EU zaměřenými na stejné skupiny.

3. Závěry

Přestože oba programy přispěly k řešení společenských výzev, jejich omezený rozsah a finanční zdroje neovlivnily socioekonomické trendy jako celek. Hodnocení rovněž identifikovalo konkrétní potenciální oblasti pro zlepšení, kterým by Komise, jakož i další partneři zapojení do současného provádění, jako je Evropský orgán pro pracovní záležitosti (ELA) a InvestEU¹⁷, mohli věnovat zvláštní pozornost při programování akcí v rámci nástupnického ESF+.

3.1 Již zohledněné poznatky

Níže je vysvětleno, jak ESF+ – zejména na základě závěrů hodnocení EaSI v polovině období – začlenil do své struktury poznatky potvrzené následným hodnocením EaSI.

- **Strukturovaná komunikace a šíření výsledků.** Příležitosti a výsledky financování složky EaSI jsou od roku 2021 zveřejňovány prostřednictvím [portálu pro financování a nabídková řízení](#). Tento portál je skutečným jednotným kontaktním místem, a to nejen pro

¹⁷V období 2021–2027 se program EaSI stal integrovanou součástí konsolidovaného jednotného fondu, tzv. [Evropského sociálního fondu plus](#) (ESF+). Mnohá ustanovení dřívějšího samostatného programu EaSI byla zachována, čímž se zajistila kontinuita jeho cílů a zároveň se zdůraznil jejich sociální rozměr v kontextu podpory evropského pilíře sociálních práv. Finanční nástroje pro mikrofinancování a sociální podniky, které byly zavedeny v rámci bývalého EaSI, byly použity v rámci [Fondu InvestEU](#), zatímco funkce koordinační kanceláře EURES byla převedena na [Evropský orgán pro pracovní záležitosti](#) (ELA), zřízený v roce 2019.

vyhledávání příležitostí, ale také pro každodenní kontakt s projekty EU¹⁸. Poskytuje jedinečný vstupní bod pro plně elektronickou správu centrálně řízených grantů a veřejných zakázek. Zahrnuje všechny centrálně řízené programy EU a umožňuje snadný přístup k možnostem financování a výběrovým řízením na základě klíčových slov a fulltextového vyhledávání. Sekce zadávání veřejných zakázek bude dále implementována s cílem službu veřejných zakázek plně integrovat (bezpapírové zpracování jako u grantů). [Vnitrostátní kontaktní místa pro složku EaSI](#) navíc zveřejňují příležitosti a výsledky v rámci složky EaSI v jazycích zúčastněných zemí. Před přijetím ročního pracovního programu každé složky EaSI se rovněž pořádají strukturované konzultace se zúčastněnými stranami¹⁹.

- **Lepší podmínky pro rozšiřování sociálních inovací.** Nařízení o ESF+ podněcuje členské státy k využití nového integrovaného přístupu k podpoře sociálních inovací. V rámci složky EaSI se tak nadále testují nové politické přístupy v menším měřítku prostřednictvím sociálních experimentů a slouží i jako základ pro rozšiřování sociálních inovací, jejich široké uplatňování a/nebo replikační činnosti v oblasti sdíleného řízení složky ESF+ nebo jiných fondů. Tato právní ustanovení²⁰ však byla spojena s novými prostředky na podporu sociálních inovací, zejména s [nadnárodní spoluprací](#)²¹ financující [kompetenční centra pro sociální inovace](#) a [vnitrostátní kontaktní místa](#)²². Také cíle ekologické a digitální transformace jsou stále více začleňovány do akcí v rámci složky EaSI; například již v roce 2022 byla vyhlášena výzva k předkládání návrhů zaměřená na testování přístupů k sociálním inovacím na podporu ekologické a digitální transformace ve školách, školicích střediscích, na pracovišti a v místních komunitách.
- **Synergie s jinými programy Unie.** ESF+ usiluje zejména o zajištění doplňkovosti s Evropským fondem pro regionální rozvoj (EFRR), Evropským fondem pro přizpůsobení se globalizaci (EFG), programem Erasmus+, Evropským sborem solidarity, Azylovým a migračním fondem (AMIF), jakož i s programem Horizont Evropa a programem Digitální Evropa. Jedním z příkladů synergie mezi ESF+ a programem Erasmus+, a zároveň příkladem spolupráce mezi ESF+ a Erasmus+, který stojí za zmínku, je společné financování systému [EUROPASS](#)²³.

¹⁸Projekty jsou zveřejňovány na stránce [Projects & Results](#), zatímco systém eGrants – přístupný přes tentýž portál – se stal jednotnou bránou pro veškerou výměnu (předkládání, hodnocení, provádění a podávání zpráv) mezi žadateli a Komisí. Na portálu jsou k dispozici také další informace a statistiky týkající se návrhů, úspěšnosti, financovaných projektů a účastníků. Kromě toho je na portálu umístěna také sekce „News & events“ s novinkami o složce EaSI. Zde Komise informuje o událostech týkajících se EaSI, včetně těch, které jsou pořádány v členských státech a zúčastněných zemích, a zveřejňuje články s informacemi o této složce.

¹⁹Tento každoroční strategický dialog má dvě části: jednak jsou organizace občanské společnosti na úrovni EU konzultovány prostřednictvím online dialogu; jednak jsou sociální partneři na úrovni EU konzultováni formou výměny e-mailů.

²⁰Zatímco [nařízení o ESF](#) obsahovalo ustanovení o podpoře sociálních inovací (článek 9), [nařízení o ESF+](#) vyžaduje, aby si členské státy stanovily alespoň jednu prioritu na podporu sociálních inovací a sociálního experimentování a/nebo rozšiřování inovací testovaných v malém měřítku v rámci složky EaSI a dalších programů Unie. Maximální míra spolufinancování pro takové priority může být zvýšena na 95 % maximálně u 5 % vnitrostátních zdrojů složky ESF+ v rámci sdíleného řízení.

²¹Podle článku 15 [nařízení o ESF+](#) mohou členské státy podporovat činnosti nadnárodní spolupráce v rámci jakéhokoli ze specifických cílů programu. Na nadnárodní spolupráci bylo vyčleněno finanční krytí ve výši 175 milionů EUR (v cenách z roku 2018) s cílem urychlit přenos a usnadnit rozšiřování „inovativních řešení“. Proto bylo vybráno šest konsorcií, která zřídila [centra kompetencí pro sociální inovace](#), a jejichž úkolem je řídit sociální inovace na místní, regionální, vnitrostátní a nadnárodní úrovni. V současné době pomáhají řídicím orgánům v 25 zemích a mobilizují 148 organizací při programování a provádění opatření v oblasti sociálních inovací a také při podpoře organizací v terénu, a to prostřednictvím budování kapacit, předávání znalostí a vytváření sítí.

²²Doplňková podpůrná iniciativa spočívá ve [vnitrostátních kontaktních místech](#) financovaných v rámci složky přímého řízení. Zatímco kompetenční centra se zaměřují na sociální inovace, vnitrostátní kontaktní místa informují o všech aktivitách v rámci složky EaSI, včetně možnosti financování, požadavků na žádosti a výsledků projektů.

²³ESF+ a Erasmus+ působí v podobných oblastech, zejména lidem pomáhají získat nové dovednosti, tyto dovednosti zdokonalovat, a reagovat tak na potřeby průmyslových odvětví, zlepšovat digitální dovednosti, jakož i kvalitu vzdělávání a odborné přípravy.

- **Zjednodušená správa.** ESF+ funguje v režimu sdíleného i přímého řízení a je založen na nové, jednodušší struktuře řízení. Podporu pro výbor ESF+ tvoří dvě specializované technické pracovní skupiny, jedna pro sdílené řízení a druhá pro složku EaSI. Díky této koncepci řízení jsou zajištěny větší synergie v programové i prováděcí fázi a zároveň jsou lépe propojeny různé typy činností a příjemců. Pokud jde o rozdělení zdrojů, zaměřuje se nyní složka EaSI stále více na vyvážení konkurenčních potřeb a priorit; dřívější hranice mezi osami (orientační rozdělení podílů) byly tedy zcela odstraněny.
- **Vyšší rozpočtová flexibilita.** Následným hodnocením se potvrdil závěr hodnocení EaSI v polovině období, že předpokládaná doložka flexibility pro úpravu financování mezi třemi osami (článek 33 [nařízení o EaSI](#)²⁴) byla v praxi neúčinným ustanovením, a to vzhledem k velké potenciální administrativní zátěži, která vznikla při provádění těchto změn. Na základě závěrů hodnocení EaSI v polovině období byly [nařízením Omnibus](#) (z roku 2018) zavedeny změny nařízení o EaSI, aby byl rozpočet pružnější. V důsledku toho se článek 33 stal zastaralým, a proto byl z právního základu EaSI vypuštěn. V období 2021–2027 byly zrušeny tři složky bývalého programu EaSI (PROGRESS, EURES a mikrofinancování a sociální podnikání) a zároveň došlo ke zjednodušení a zpružnění financování.
- **Zjednodušený a vylepšený systém měření výkonnosti.** Z hodnocení vyplývá, že má-li se snížit administrativní zátěž útvarů EK a zúčastněných stran, je nutné zjednodušit a racionalizovat systém monitorování/hodnocení programu²⁵. V nařízení o ESF+ (na základě zjištění hodnocení programu EaSI v polovině období, která byla potvrzena následným hodnocením) je stanoveno pět klíčových ukazatelů výkonnosti, které jsou snadno srozumitelné, praktické a proveditelné, pokud jde o podávání zpráv o pokroku složky EaSI při plnění jejích cílů. V novém systému monitorování/hodnocení se předpokládá sběr údajů pomocí doplňkových metod, jako jsou rozhovory, pracovní skupiny a průzkumy, aby bylo možné dobře pochopit vnímání a interakce zúčastněných stran. K účinnému přezkoumání vazeb mezi politikou a prováděním programu se používají metody triangulace dat, aby bylo možné shromáždit řadu dostupných údajů, včetně kvantitativních a kvalitativních informací.

3.2 Poučení pro budoucí politiku

V rámci složky EaSI, ale také – pokud je to vhodné – v rámci orgánu ELA (který je od roku 2019 vlastníkem portálu EURES) a programu InvestEU (který sdružuje množství dřívějších finančních nástrojů EU, včetně těch, které byly zavedeny v rámci EaSI), existuje několik oblastí pro zlepšení.

- **Větší viditelnost složky EaSI,** a to větší četností a lepším načasováním zveřejňovaných informací o možnostech financování; šířením dalších výsledků, příkladů pro jednotlivé země a osvědčených postupů; vytvořením online databází projektů; zajištěním toho, aby se informace dostaly k širokému publiku, pokud jde o zeměpisné pokrytí a typ zúčastněných stran; zpřístupněním obsahu webových stránek široké veřejnosti, tedy i poskytováním informací ve více jazycích.

²⁴Webová stránka věnovaná nařízení o EaSI na portálu Europa obsahuje pozměněné znění nařízení, v němž byl článek 33 vypuštěn.

²⁵Na základě zkušeností se systémem měření výkonnosti EaSI – s celkem 42 hlavními a doplňkovými ukazateli – byl vytvořen zjednodušený systém s omezeným počtem kvantitativních ukazatelů pro měření výkonnosti složky EaSI v letech 2021–2027.

- **Zajištění větší viditelnosti výsledků sociálních experimentů** (zejména mezi řídicími orgány sdíleného řízení ESF+) a portálu EURES (zejména mezi zaměstnavateli).
- **Zkoumání nových způsobů/podnětů ke zvýšení podílu sociálních experimentů**, podílu volných vnitrostátních pracovních míst zveřejněných na portálu EURES a přístupu žen a nezaměstnaných na trh finančních nástrojů.
- **Lepší propojení mezi portálem EURES a portálem Europass** pomocí jednoho účtu pro přístup ke všem aplikacím prostřednictvím jedinečného přihlašovacího jména EU pro EURES i Europass, usnadněním procházení napříč stránkami EURES a Europass a odstraněním překrývajících se funkcí²⁶.
- **Zkoumání způsobů, jak snížit administrativní zátěž spojenou s dotacemi na činnost a dotacemi na provoz**, jak na straně žadatelů, tak na straně útvarů Komise.
- **Posílení synergií s fondy na úrovni EU zaměřenými na podobné skupiny**, zejména s fondy prováděnými GR EAC, GR GROW a GR RTD, a další synergie s jinými fondy, například s fondy zaměřenými na venkovské obyvatelstvo (EZFRV).
- **Větší začleňování horizontálních principů**, zejména těch, které se týkají zdravotního postižení a přístupnosti, do všech činností složky EaSI.
- **Větší začleňování cílů digitální a ekologické transformace** do všech činností složky EaSI. Podíl na lepším využívání digitálních finančních služeb, zejména ze strany zranitelných osob, u nichž je nejméně pravděpodobné, že budou mít z digitalizace finančních služeb prospěch (včetně venkovských oblastí).
- **Poskytování dodatečného financování**, díky němuž bude možné rozšířit a/nebo přenést osvědčené sociální experimenty na další subjekty nebo do nových souvislostí, a tím vytvořit širší dopad, přispět k růstu sociálních podniků, podpořit rozvoj odvětví mikrofinancování²⁷ a řešit nové sociální, environmentální a digitální výzvy.
- **Zajištění vhodného časového rámce a rozsahu hodnocení**, zejména u činností souvisejících s budováním kapacit, sociálním experimentováním a transparentností trhu práce, jež se projevují až po čase.

V budoucnu bude pravděpodobně integrovaná složka EaSI v rámci ESF+ hlavním činitelem při podpoře zaměstnanosti a sociálních inovací v Evropě, při vytváření synergií se složkou sdíleného řízení ESF+, při podpoře politik EU a členských států v oblasti zaměstnanosti, sociálních věcí a dovedností (zejména pokud jde o provádění evropského pilíře sociálních

²⁶GR EMPL a ELA v současné době projednávají podrobnosti těchto technických vylepšení.

²⁷Z hodnocení vyplývá, že původní rozpočet pro třetí osu EaSI byl nedostatečný (k překlenutí tohoto nedostatku financování bylo nezbytné navýšení).

práv), při posilování kapacity zúčastněných stran a při podpoře širšího využívání financovaných iniciativ.